

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Brně rozhodl předsedkyní senátu Mgr. Andreou Růžovou jako samosoudkyní ve věci **navrhovatele** , nar. I, bytem , provincie , Kanada, , zast. , advokátkou se sídlem , proti **odpůrkyni** , nar. , trvale bytem , fakticky bytem , zast. , advokátkou se sídlem , o **navrácení nezletilé** , nar. , t.č. bytem u odpůrkyně v České republice, zast. opatrovníkem Úřadem městské části Praha 6, *do místa jejího obvyklého pobytu*

t a k t o :

I. *Nařizuje se, aby odpůrkyně , nar. , navrátila nezletilou , nar. , do místa jejího obvyklého bydliště v , provincie . Kanada, a to do 30 dnů od doručení tohoto rozsudku.*

II. *V případě, že odpůrkyně nezletilou v souladu s výrokem I. tohoto rozsudku do místa jejího obvyklého bydliště v , provincie , Kanada nenavrátt, je navrhovatel , nar. , oprávněn po uplynutí stanovené lhůty nezletilou dceru převzít za účelem jejího*

navrácení do místa jejího obvyklého bydliště v _____, provincie _____, Kanada.

III. Navrhovatelé se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění

Návrhem doručeným soudem dne 18.3.2015 domáhá se navrhovatel navrácení své nezletilé dcery _____, nar. _____ do místa jejího obvyklého bydliště v _____, provincie _____, Kanada. Návrh odůvodnil zejména tím, že nezletilá se narodila z nesezdaného svazku navrhovatele a odpůrkyně. Dne 9.3.2015 odpůrkyně nezletilou protiprávně přemístila z místa jejího obvyklého bydliště v Kanadě na území ČR. Vrchní soud v _____ vydal dne 10.3.2015 předběžné rozhodnutí, jímž zejména svěřil nezletilou do péče navrhovatele a odpůrkyni uložil povinnost nezletilou okamžitě navrátit do místa bydliště navrhovatele. Dne 12.3.2015 stejný kanadský soud vynesl rozsudek, kterým byla nezletilá svěřena do výhradní péče navrhovatele. Tento soud prohlásil, že bydlištěm nezletilé bylo nepřetržitě od srpna 2012 bydliště navrhovatele a požádal policejní, celní a letištní orgány Kanady o provedení nezbytných úkonů k zajištění navrácení nezletilé do Kanady. Dle navrhovatele má odpůrkyně v úmyslu vyhnout se rozhodnutí kanadského soudu tím, že se obrátí na české soudy ve snaze dosáhnout odlišného výroku o péči o nezletilou. V tomto směru již učinila prvotní krok, když k Okresnímu soudu Praha – západ podala dne 11.3.2015 návrh na vydání předběžného opatření, kterým by byla nezletilá předána do její péče. Okresní soud Praha – západ návrh odpůrkyně na vydání předběžného opatření zamítl. Navrhovatel zdůraznil, že nezletilá byla v době probíhajícího řízení před kanadským soudem, těsně před jeho skončením, v rozporu se soudem nařízenou předběžnou úpravou a bez souhlasu navrhovatele přemístěna odpůrkyní mimo území státu jejího obvyklého bydliště.

Odpůrkyně s návrhem navrhovatele kategoricky nesouhlasila. Uvedla, že obvyklé bydliště nezletilé se nachází v České republice a nikoliv v Kanadě. Rodiče nezletilé se seznámili v roce 2007 při cestování po USA, v červnu 2011 přijela odpůrkyně za navrhovatelem do Kanady, obnovili partnerský vztah, v průběhu tohoto pobytu odpůrkyně otěhotněla. Rodiče nezletilé zamýšleli žít střídavě v ČR a v Kanadě. Odpůrkyně se během těhotenství vrátila do ČR, navrhovatel za ní do ČR přiletěl před porodem nezletilé. Nezletilá se narodila v Praze, po narození byla přihlášena k trvalému pobytu v ČR na adrese _____, kde je hlášena dodnes, od narození je registrována ke zdravotnímu pojištění v ČR. Navrhovatel se v ČR líbilo, vyjadřoval se tak, že by souhlasil se životem v ČR. Po narození nezletilé ji navrhovatel začal přesvědčovat, aby společně odcestovali do Kanady na návštěvu k jeho rodičům, kteří by rádi viděli svou vnučku. Odpůrkyně nakonec po dlouhodobém naléhání navrhovatele s návštěvou Kanady souhlasila a v srpnu 2012 všichni tři společně odcestovali do Kanady. Rodiče nezletilé se domluvili, že v Kanadě zůstanou nějakou dobu a poté se vrátí do ČR. Uvedla, že úmyslem účastníků řízení tedy nebylo se do Kanady přesunout natrvalo a nadále v Kanadě zůstat. Navrhovatel zakoupil v srpnu 2012 pro odpůrkyni i nezletilou zpáteční letenku s návratem do ČR v únoru 2013. Uvedla, že měla do Kanady pouze turistické vízum, které jí opravňovalo k pobytu na území Kanady v maximální délce šesti měsíců. Odpůrkyně nikdy nežádala o získání dlouhodobějšího pobytového statusu na území Kanady. Uvedla, že k jejímu překvapení jí v prosinci roku 2012 byl soudním doručovatelem doručen navrhovatelův návrh na zahájení

řízení o svěřeni nezletilé do jeho výhradní péče, který navrhovatel dne 13.12.2012 podal u Vrchního soudu v ..... Byla šokována, že navrhovatel, předstíraje pokračování ve vztahu s ní, za jejími zády činí kroky k zahájení soudního řízení ve věci péče o nezletilou. Uvedla, že navrhovatel se soudnímu znalci přiznal, že od samého počátku hrál dvojí lru a již po dobu těhotenství odpůrkyně s ní udržoval vztah ryze účelově jen kvůli dítěti. V únoru 2013 musela odpůrkyně odcestovat z Kanady zpět do ČR z důvodu skončení jejího víza. Ve snaze zachránit jejich partnerský vztah i rodinu a pod značným psychickým tlakem souhlasila při jednání kanadského soudu dne 6.2.2013 s uzavřením prozatímní dohody rodičů, podle níž byla nezletilá svěřena do péče navrhovatele, a to do doby návratu odpůrkyně zpět do Kanady. Nezletilá se od srpna 2012 až do 9.3.2015 nacházela v Kanadě, přičemž odpůrkyně z důvodu absence cestovního dokladu nezletilé i obstrukcí ze strany navrhovatele neměla možnost z Kanady s nezletilou vycestovat. Zdůraznila, že nezletilá byla v době přemístění z ČR do Kanady kojeneček a na území Kanady pobývala na základě jednostranného rozhodnutí navrhovatele. Při posuzování obvyklého bydliště dítěte nelze v žádném případě přihlížet pouze k tomu, v jakém místě se dítě fakticky zdržovalo, ale je potřeba zkoumat společný záměr rodičů dítěte zdržovat se trvale na určitém místě a úmysl obou rodičů opustit předchozí bydliště. Navrhla, aby soud návrh navrhovatele zamítl.

Opatrovník nezl. navrhl vyhovět návrhu navrhovatele na navrácení nezl. do místa jejího obvyklého bydliště v Kanadě.

Soud provedl dokazování účastnickou výpovědí navrhovatele a odpůrkyně, originálem rozsudku Vrchního soudu Kanada ze dne 12.3.2015 včetně jeho úředního překladu do češtiny, originálem rozhodnutí Vrchního soudu Kanada ze dne 10.3.2015 o předběžném opatření včetně jeho úředního překladu do češtiny, dohodou navrhovatele a odpůrkyně ze dne 19.12.2012 v angličtině, a to zejména v něm obsaženého článku 2, výpisem z CEO odpůrkyně a nezletilé, připojeným spisem OS Praha-západ sp. zn. 11 Nc 1451/2015, rodným listem nezl. ...., potvrzením Městské části ..... o trvalém pobytu nezletilé ze dne 30.9.2014, potvrzením VZP ČR o registraci nezletilé ze dne 15.4.2015, potvrzením Městské části ..... o rezervaci termínu pro uzavření manželství ze dne 25.3.2015, osvědčením o státním občanství nezletilé v ČR ze dne 29.12.2014, originálem úředního překladu znaleckého posudku ze dne 7.10.2014 vypracovaného v průběhu opatrovnického řízení v Kanadě, a to jeho pasážemi na 7. listu první odstavce a na 8. listu třetí odstavce, trestním oznámením ze dne 19.2.2015, výpisem z veřejné části živnostenského rejstříku odpůrkyně, potvrzením ČSSZ Praha ze dne 10.1.2013 o peněžité pomoci v mateřství, přihláškou navrhovatele k přechodnému pobytu v ČR vyznačenou v jeho cestovním pase ze srpna 2012, potvrzením o letence odpůrkyně a nezletilé ze dne 6.3.2015, emailovou korespondencí mezi odpůrkyní a ÚMPOD ze dne 22.11.2013, výchovnou zprávou opatrovníka nezl. včetně zprávy z prošetření poměrů v bydlišti odpůrkyně a nezletilé ze dne 13.4.2015 a zjistil následující skutkový stav:

Nezl. .... se narodila z nesezdaného soužití navrhovatele a odpůrkyně dne 14.6.2012 v České republice, v Praze, má dvojí občanství - české a kanadské. V srpnu 2012 odcestovali navrhovatel s odpůrkyní a nezletilou do Kanady, kde bydleli společně až do dubna 2014 u rodičů navrhovatele (mimo dobu dvou pobytů odpůrkyně v ČR). Od dubna 2014 do 9.3.2015 bydleli navrhovatel s odpůrkyní (mimo dobu jejího pobytu v ČR) a nezletilou v pronajatém bytě na adrese stávajícího bydliště navrhovatele. Navrhovatel podal dne 13.12.2012 u Vrchního soudu v ..... návrh na svěřeni nezl. do své výhradní péče. Dne 19.12.2012 se rodiče před kanadským soudem dohodli na prozatímní společné péči o nezletilou. Dne 6.2.2013 rodiče uzavřeli před kanadským soudem prozatímní dohodu, dle které byla nezletilá svěřena do péče navrhovatele, a to do doby návratu odpůrkyně zpět do

Kanady. Poprvé odpůrkyně odcestovala z Kanady do ČR v únoru 2013 z důvodu expirace jejího víza, zpět do Kanady se vrátila v listopadu až prosinci 2013. Podruhé odpůrkyně odcestovala z Kanady do ČR v únoru až březnu 2014, a to na doporučení kanadského soudu a kvůli jejím zdravotním problémům, zpět do Kanady se vrátila v červnu 2014. Po třetí odpůrkyně odcestovala z Kanady do ČR v prosinci 2014 a zpět do Kanady se vrátila začátkem března 2015. V době, kdy odpůrkyně pobývala mimo území Kanady, o nezletilou pečoval navrhovatel. Nezletilá žila nepřetržitě od srpna 2012 až do 9.3.2015 v Kanadě s tím, že v období od dubna 2014 do 9.3.2015 bydlela na adrese stávajícího bydliště navrhovatele. Dne 9.3.2015 odpůrkyně bez souhlasu navrhovatele přemístila nezletilou z Kanady do ČR. Navrhovatel se s přemístěním nezletilé nesmířil a dne 18.3.2015 podal u zdejšího soud návrh na navrácení nezletilé do místa jejího obvyklého bydliště v Kanadě.

Odpůrkyně neučinila od srpna 2012 nadále žádné oficiální právní kroky, jimiž by docílila legálního přemístění nezletilé z Kanady do ČR.

Vrchní soud v _____ vydal dne 10.3.2015 předběžné rozhodnutí, jímž zejména svěřil nezletilou do péče navrhovatele a odpůrkyni uložil povinnost nezletilou okamžitě navrátit do místa bydliště navrhovatele. Dne 12.3.2015 stejný kanadský soud vynesl rozsudek, kterým zejména potvrdil předběžná rozhodnutí vydaná v rámci opatrovnického řízení s výjimkou rozhodnutí o styku odpůrkyně s nezletilou, svěřil nezletilou do výhradní péče navrhovatele, zrušil veškeré možnosti styku odpůrkyně s nezletilou, prohlásil, že odpůrkyně drží nezletilou u sebe zcela neoprávněně, nařídil odpůrkyni okamžitě navrácení nezletilé do místa bydliště navrhovatele, prohlásil, že místem trvalého bydliště nezletilé bylo od srpna 2012 výhradně _____, provincie _____, Kanada, požádal policejní, celní a letištní orgány o přijetí veškerých nezbytných opatření pro zajištění okamžitého navrácení nezletilé do Kanady a požádal příslušné soudní orgány ČR o umožnění rychlého navrácení nezletilé domů ke svému otci do Kanady. Kanadský soud v tomto rozhodnutí vzal na vědomí dohodu stran zakotvenou v různých rozhodnutích a dohodách ve spise soudu, ustanovující ode dne předběžného rozhodnutí z 6.2.2013 Vrchní soud v _____ jediným příslušným soudním orgánem pro řešení žádosti rodičů o péči o nezletilou _____, pro stanovení režimu styku a pro řešení veškerých otázek, které se nezletilé týkají (čl. 81 rozsudku). Tento rozsudek prozatím není pravomocný, neboť byl napaden odpůrkyní odvoláním.

Navrhovatel je svobodný, má jednu vyživovací povinnost, je zaměstnán jako prodejce stavebního materiálu. Od 9.3.2015, kdy odpůrkyně odcestovala s nezletilou z Kanady do ČR, má kontakt s nezletilou pouze prostřednictvím sítě skype. Navrhovatel uvedl, že si vždy přál, aby nezletilá žila v Kanadě a do ČR cestovala pouze na návštěvy.

Odpůrkyně je svobodná, má jednu vyživovací povinnost, podniká jako OSVČ. Uvedla, že v srpnu 2012 odletěla s navrhovatelem a nezletilou do Kanady pouze na návštěvu rodiny navrhovatele, nikdy nezamýšlela, aby nezletilá žila trvale v Kanadě. Dohody, které v průběhu opatrovnického řízení před kanadským soudem s navrhovatelem ohledně nezletilé uzavřela, uzavřela pod velkým nátlakem, nikdy neměla v úmyslu se z ČR s nezletilou natrvalo odstěhovat. Partnerský vztah navrhovatele a odpůrkyně ukončil navrhovatel, odpůrkyně stále věřila v jeho obnovení. Byla ochotná žít do zahájení povinné školní docházky nezletilé střídavě v ČR a Kanadě, od nástupu nezletilé do školy chtěla s ní žít už jen v ČR. Uvedla, že se danou situací rozhodla vyřešit tím, že nezletilou odvezla v březnu 2015 do ČR, její rozhodnutí bylo náhlé, neplánované. Ihned po příjezdu do ČR navrhovatele informovala, že jsou s nezletilou v pořádku.

Listiny, případně jiné důkazní prostředky, které nejsou uvedeny ve výčtu shora, nebyly soudem provedeny k důkazu, neboť jejich obsah by nepřinesl žádná podstatná zjištění pro rozhodnutí ve věci. Soud dále uvádí, že provedení dokazování bylo zjištěno mnoho

skutečností, které nejsou v závěru o skutkovém stavu uvedeny, neboť jsou pro rozhodnutí ve věci bez významu.

Předmětem projednávané věci je navrácení nezletilého dítěte ve věcech mezinárodních únosů dětí. Hmotně-právní úprava dané problematiky vychází z Haagské Úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí ze dne 25.10.1980 (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 34/1998 Sb., dále jen „Haagská úmluva“), jejíž jsou Česká republika i Kanada signatáři. Procesní reflexe hmotně-právních ustanovení Haagské úmluvy je pak vyjádřena v ust. § 478 a násl. z.ř.s. Základními cíli shora uvedených právních nástrojů je zajistit bezodkladný návrat dětí protiprávně přemístěných nebo zadržovaných v některém smluvním státě.

Podle článku 12 Haagské úmluvy, jestliže dítě bylo protiprávně přemístěno nebo zadrženo podle článku 3 a v den zahájení řízení před soudním orgánem smluvního státu, v němž dítě je, uplynulo období kratší jednoho roku ode dne protiprávního přemístění nebo zadržení, nařídí příslušný orgán bezodkladně navrácení dítěte.

Přemístění nebo zadržení dítěte se považuje podle článku 3 Haagské úmluvy za protiprávní tehdy, pokud jím dojde k porušení práva péče o dítě, které má osoba, instituce nebo kterýkoliv jiný orgán podle právního řádu státu, v němž dítě mělo své obvyklé bydliště bezprostředně před přemístěním nebo zadržením, a to za předpokladu, že toto právo péče o dítě bylo v době přemístění nebo zadržení skutečně vykonáváno nebo by bylo takto vykonáváno, kdyby nedošlo k přemístění nebo zadržení.

Soud v rámci návratového řízení rozhoduje výlučně o tom, zda bude dítě do místa obvyklého bydliště navraceno či nikoliv. Nerozhoduje o péči (výchově), výživě dítěte ani o styku rodičů s dítětem. Právní úprava obsažená v Haagské úmluvě je jasná a striktní. Dojde-li k protiprávnímu přemístění či zadržení dítěte a je-li podán návrh na navrácení dítěte do jednoho roku od protiprávního přemístění nebo zadržení, *musí soud nařídít navrácení dítěte do místa jeho obvyklého bydliště*. Tuto povinnost nemá pouze tehdy, je-li dána některá z výjimek uvedených v článku 13 nebo článku 20 Haagské úmluvy. Tyto výjimky je však nutno vykládat restriktivně a mít při jejich aplikaci na paměti, že ve své podstatě jdou proti hlavnímu cíli Haagské úmluvy.

Obvyklé bydliště je hraničním určovatelem pro stanovení mezinárodní pravomoci soudu k rozhodování otázky rodičovské zodpovědnosti. Odpovídá místu, které vykazuje určitou míru integrace dítěte v rámci sociálního a rodinného prostředí. Běží (zpravidla) o místo, v němž dítě pobývalo bezprostředně před přemístěním či zadržením. Za účelem rozlišení mezi obvyklým bydlištěm a pouhou dočasnou přítomností je třeba zdůraznit, že pobyt musí určitou dobu trvat, aby vyznačoval dostatečnou míru stálosti. Prostor dítěte nízkého věku je především rodinné prostředí tvořené osobou či osobami, s nimiž dítě žije, které jej skutečně opatrují a pečují o něj. Kde se nachází obvyklé bydliště dítěte, je otázka faktická, která musí být rozhodnuta soudem. Pokud však v době rozhodování o navrácení dítěte a určování jeho obvyklého pobytu již existuje soudní rozhodnutí upravující právo péče k dítěti (byť nepravomocné), tak je rozhodování o navrácení dítěte podstatně zjednodušeno, neboť v takovém rozhodnutí je místo obvyklého pobytu dítěte již určeno.

Návratové řízení není svojí povahou řízením ve věci samé, tedy řízením o úpravu práv a povinností rodičů k nezletilým dětem. Jedná se o řízení předběžné, v němž je zkoumán konflikt jurisdikcí a má být s konečnou platností zodpovězena otázka, jurisdikci jakého státu má být nezletilé dítě podrobeno. Haagská úmluva tedy neřeší problém rozhodování o tom, kdo má mít právo péče o dítě, v této otázce zaujímá implicitně stanovisko, že každý spor ve věci samé, tj. o právu péče o dítě, se má uskutečnit před příslušnými orgány státu, kde mělo dítě obvyklý pobyt před tím, než bylo přemístěno. Uvedené pravidlo platí jak pro přemístění

uskutečněné před vydáním rozhodnutí o právu péče (v takovém případě bylo porušeno právo péče vykonávané ze zákona), tak i pro přemístění, kterým bylo porušeno již existující rozhodnutí o právu péče (byť nepravomocné). Není tedy prostor v tomto řízení hodnotit výchovné schopnosti rodičů, jejich osobní, příjmové a majetkové poměry, rozsah, v jakém jsou schopni o dítě pečovat atd. Soud zkoumá pouze okolnosti rozhodné z hlediska výkladu příslušných hmotně-právních ustanovení Haagské úmluvy. Navrácení dítěte do státu jeho obvyklého bydliště nezbytně neznamená jeho navrácení k opuštěnému rodiči a jeho oddělení od rodiče, který dítě přemístil. Soud vždy nařizuje navrácení dítěte do obvyklého bydliště, nikoliv navrácení „do rukou“ druhého z rodičů.

Navrhovatel v řízení jednoznačně prokázal, že bylo porušeno jeho právo péče o nezlet. Marii, které mu náleží podle právního řádu státu, v němž nezletilá měla své *obvyklé bydliště* bezprostředně před jejím přemístěním, a že v době přemístění nezletilé bylo toto právo skutečně vykonáváno. Navrhovatelovo právo péče o dítě vyplývá zejména ze soudních rozhodnutí vydaných ve státě obvyklého pobytu nezletilé, a to konkrétně ze shora citovaných rozhodnutí Vrhenního soudu v ze dne 10.3.2015 a 12.3.2015. Požadavku článku 24 Haagské úmluvy navrhovatel vyhověl předložením originálů těchto rozhodnutí a jejich úředních překladů do českého jazyka. V návratových řízeních jsou rozhodnutí cizozemských justičních orgánů ve věci samé dle článku 14 Haagské úmluvy uznávána bez dalšího, tedy bez existence zvláštního řízení o jejich uznání.

Po provedeném dokazování a z něj plynoucích skutkových zjištění dospěl soud k závěru, že *odpůrkyně dne 9.3.2015 protiprávně přemístila nezlet. z místa jejího obvyklého bydliště v , provincie , Kanada, do ČR.* Navrhovatelé přísluší právo péče o nezletilou, neboť je otcem zapsaným v jejím rodném listu, přičemž toto právo skutečně v době protiprávního přemístění nezletilé a dlouhodobě kontinuálně předtím vykonával (i v souladu s předběžnými rozhodnutími kanadského soudu vydanými v průběhu opatrovnického řízení). Navrhovatel podal do jednoho roku od protiprávního přemístění k příslušnému soudnímu orgánu státu, v němž se nezletilá nachází, tedy k Městskému soudu v Brně, návrh na navrácení nezletilé do místa jejího obvyklého bydliště. Jelikož byly podmínky pro navrácení nezletilé dle článku 12 Haagské úmluvy splněny, musel soud přistoupit k *nařízení bezodkladného navrácení nezletilé do místa jejího obvyklého bydliště.*

Obvyklý pobyt nezlet. byl bezprostředně před jejím protiprávním přemístěním v místě , provincie , Kanada. Pobyt nezletilé na území Kanady vykazoval s ohledem na jeho nepřetržité trvání od srpna 2012 do 9.3.2015 známky trvalosti a dostatečnou míru stálosti. Nezletilá si zcela nepochybně vytvořila k tomuto místu vztah „domova“. I kanadský soud ve svém rozhodnutí ve věci samé ze dne 12.3.2015 prohlásil, že místem obvyklého bydliště nezletilé od srpna 2012 je výhradně provincie , Kanada.

K obhajobě odpůrkyně, že obvyklý pobyt nezletilé byl vždy v České republice, neboť odpůrkyně nikdy neměla v úmyslu s nezletilou trvale žít v Kanadě, uvádí soud následující. Subjektivní složka pojmu obvyklého bydliště dítěte tzv. „animus manendi“, tj. úmysl rodičů dítěte v určitém místě zůstat a usadit se, nebyla soudem v širších konsekvencích s ohledem na průběh opatrovnického řízení před kanadským soudem zkoumána. Účastnické výpovědi rodičů v tomto ohledu jsou navíc diametrálně odlišné. Ať již byl skutečný úmysl odpůrkyně v tomto směru jakýkoliv, lze z jejího jednání v průběhu opatrovnického řízení před kanadským soudem, kdy s navrhovatelem uzavřela prozatímní dohody o způsobu výkonu péče o nezletilou (nejprve se jednalo o dohodu o společné péči rodičů ze dne 19.12.2012 a následně o dohodu o výlučné péči navrhovatele ze dne 6.2.2013), dovodit, že již samotným

uzavřením těchto prozatímních dohod se podrobila pravomoci kanadského soudu rozhodovat o úpravě rodičovské zodpovědnosti k nezletilé a s navrhovatelem se na obvyklém pobytu nezletilé na území Kanady v podstatě dohodla (byť se tak nemuselo stát výslovně).

Pakliže měla odpůrkyně za to, že navrhovatel nezletilou v Kanadě v období od srpna 2012 nadále neoprávněně zadržuje, měla využít dostupných právních nástrojů, jejichž prostřednictvím by se návratu nezletilé z USA do ČR domohla.

Soud dále dospěl k závěru, že zde nejsou dány ani podmínky článku 13 Haagské úmluvy k zamítnutí návrhu na navrácení nezletilé. Článek 13 konstruuje pod písm. a) situaci, kdy bez ohledu na ustanovení článku 12 není soudní orgán povinen nařídít navrácení dítěte, jestliže osoba, která nesouhlasí s navrácením, prokáže, že osoba, která měla pečovat o dítě, ve skutečnosti nevykonávala právo péče o dítě v době přemístění nebo zadržení nebo souhlasila či později se smířila s přemístěním nebo zadržením. Tyto podmínky splněny nebyly, neboť nebylo prokázáno, že by navrhovatel ve skutečnosti právo péče o nezletilou v době před jejím přemístěním nevykonával nebo s přemístěním nezletilé souhlasil či se s ním později smířil. Podle ustanovení článku 13 písm. b) Haagské úmluvy, soudní orgán není povinen rovněž nařídít navrácení dítěte, jestliže je zde vážné nebezpečí, že návrat by dítě vystavil fyzické nebo duševní újmě nebo je jinak dostal do nesnesitelné situace. O aplikaci tohoto článku je možno uvažovat pouze ve výjimečných případech – např. bude-li prokázáno, že rodič požadující navrácení dítěte na dítěti páchal trestný čin, pohlavně je zneužíval, týral apod., dále bude-li prokázáno, že dítě trpí závažným onemocněním či postižením a jeho návrat do místa obvyklého bydliště by dítě vystavil duševní újmě nebo znamenal zhoršení jeho duševního postižení či zdravotního stavu. Hrozbu vážného nebezpečí, že návrat by dítě vystavil fyzické nebo duševní újmě nebo je jinak dostal do nesnesitelné situace, lze vykládat i tak, že v zemi, kam se má dítě navrátit, je epidemie, válečný konflikt či teroristické útoky. Ani tyto podmínky splněny nebyly, navíc jejich případnou existenci odpůrkyně v řízení nenamítala. O vzniku nesnesitelné situace způsobené odloučením dítěte od osoby, která dítě přemístila, nelze uvažovat, neboť soud nerozhoduje o svěření dítěte do péče (výchovy), ale toliko o navrácení dítěte do místa jeho obvyklého bydliště (viz podrobný výklad výše).

Soud v daném případě **nevyužil** ve smyslu ust. § 489 odst. 2 z.ř.s. možnosti rozhodnutí podmínit nebo podmíněně odložit navrácení nezletilé, a to splněním přiměřených záruk navrhovatelem nebo vydáním rozhodnutí anebo učiněním jiných opatření orgány státu, do něhož má být dítě navraceno. Je třeba zdůraznit, že záruky jsou potřebné zejména k tomu, aby nezletilé dítě mohlo být po navrácení do místa jeho obvyklého bydliště i ve faktické péči druhého rodiče (únosce), a to do rozhodnutí příslušného soudu ve věci samé (ve věci rodičovské zodpovědnosti). Současně by měly eliminovat konfliktní situaci rodičů dítěte a její nepříznivý dopad na dítě samotné. V projednávané věci však takové záruky již nejsou nezbytné, neboť kanadský soud ve věci samé rozhodl (byť nepravomocně) a nezletilou svěřil do péče navrhovatele. V návratových řízeních jsou rozhodnutí cizozemských justičních orgánů ve věci samé dle článku 14 Haagské úmluvy uznávána bez zvláštního řízení, jak bylo uvedeno shora.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle pravidel obsažených v článku 26 Haagské úmluvy, podle nichž může být, je-li to vhodné, uloženo osobě, která přemístila nebo zadržela dítě, nebo která zabránila výkonu práva styku s ním, aby zaplatila nezbytné výdaje vzniklé navrhovateli nebo jeho jménem. Jedná se zejména o cestovní výdaje, náklady právního zastoupení navrhovatele, výdaje spojené s návratem dítěte, jakož i všechny náklady spojené s vyhledáním dítěte. Na náhradu nákladů řízení má tedy právo pouze navrhovatel, přičemž nestačí pouze jeho úspěch ve věci, ale uložení náhrady nákladů musí být s ohledem na

okolnosti daného případu vhodné. Jelikož soud nepovažuje uložení náhrady nákladů řízení odpůrkyni za vhodné, bylo vysloveno, že navrhovateli se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Dle ust. § 484 z.ř.s. je toto rozhodnutí předběžně vykonatelné.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Brně prostřednictvím Městského soudu v Brně.

Nebude-li povinnost stanovená tímto rozhodnutím dobrovolně splněna, lze navrhnout soudní výkon rozhodnutí.

Městský soud v Brně
dne 23. dubna 2015

Mgr. Andrea Růžová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Pavla Pečínková